

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 16 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 4 „ — „
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre . . . 20 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 5 „ — „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 24 kor. — fill.
 Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, január 11.

Uj és régi milliomosok.

Mig Zemplén megyében éhínséggel küzd a nép, a felvidék, különösen a ruthének megmentésén országos bizottságok fáradoznak, a gentry majdnem teljesen elpusztult, a kisbirtok nap-nap után nagyobb számban kerül újra, az ingatlannak nevezett föld megmozdult eddigi tulajdonosaik lábai alatt s egy liberális korifeus, György Endre elszörnyűködve konstatálja, hogy évenként nem egy-két, hanem tíz- és huszezrek vándorolnak ki az újvilágba és Romániába, — — addig a Pesti Hirlap közlése szerint a budapest-lipótvárosi milliomosok azon búsulnak, hogy a koronaszámítás következtében parvenük lépnek soraikba, kik eddig rongyos ötszázezerrel bírtak s most már, koronákban beszélvén, ők is milliomosok.

Nehogy összetéveszthesse a közönség az új, a koronás milliomosokat a régiekkel, a forintos milliomosokkal, a Pesti Hirlap közli ezeknek diszes névsorát a következőkben:

Lovag Adler Mór, Baumgarten Lajos, Baumgarten Leó, Breitner Zsigmond László, Bródy Zsigmond, Özveg Brüll Zsigmondné, Brüll Alfréd, Brüll Henrik Géza, Csillag Béla, Deutsch Antal, Deutsch József Ignác, Deutsch Károly, Özveg Deutsch Lajosné, Deutsch Tibor, Egyedi Lajos, Kövesgyúri Freystädler, Freund Adolf, Gerbeaud Emil, dr. Grauer Vil-

mos, Gross Zsigmond, Grünhut Dezső, Gelsei Gottmann Izidor, Gelsei Guttman Vilmos, Györgyei Illés, Györgyei Kálmán, Haas Emil, Haas Jakab, Ozv. Hatvany Deutsch Bernátné, Hatvany Deutsch Béla, Id. Hatvany Deutsch József, Ifj. Hatvany Deutsch József, Hatvany Deutsch Károly, Hatvany Deutsch Sándor, Hay Ignác, Hay Mihály, Hecht Jónás, Heidelberg Lipót W., dr. Heidelberg Tivadar, Hellsinger, Herzl Tivadar, Csetei Herzog Mór, Csetei Herzog Péter, Haraszi Jellinek Henrik, Keppich Emil, Klein Fülöp, Kobrak Mór, Kohner Adolf, Kohner Agoston, Kohner Alfréd, Kohner Henrik, Kohner Zsigmond, Kornfeld Zsigmond, Megyeri Krausz Lajos, Latzko Náthán, Lederer Arthur, Lederer Károly, Lovag Lederer Sándor, Leipziger Vilmos, Lindenbaum Mór, Linzer Imre, Linzer Károly, Müller Vilmos, Neoschloss Emil, Pollakovits Mátyás, Popper Armin, Bárány Popper Sándor, Rosenfeld Henrik, Schlesinger Mihály, Ozv. Schossberger Henrikné, Schossberger Lajos, Schossberger Rudolf, Bárány Schossberger Zsigmond, Schossberger Nándor, Schossberger Viktor, Ozv. Schwab Sándorné, Schwab Gyula, Schwab Imre, Schwab Lajos, Schwab K., Schwarz Abrahám özv., Schwarz Samu özv., Schwarz Ferencz, Schwarz Gyula, Schwarz Ignác, Schwarz Jakab, Schwarz Lajos, Zombori Stein Frigyes, Ozv. Stein Teréz, Ozv. Stern Ignác, Stern Frigyes Stern Miksa, Sternthal Adolf Dr. Szécsi Ferencz, Szécsi Kálmán, Lovag Wechseltmann Ignác, Winterberg Gyula, Weiss Berthold, Csepeli Weiss Manfred, Dr. Wohl Aladár, Wolfner Gyula, Wolfner Tivadar. Összesen 101.

Ezek a nevek ne ejtsenek senkit sem tévedésbe. Nem a bécsi Lipótváros boldog lakóiról van szó, hanem a magyar székesfőváros V-ik kerületének új arisztokrátiájáról.

Ugy tudjuk, hogy a Pesti Hirlap nem szociálista lap és ez a szerencséje; mert ha ezt a listát a Népszava közölte volna, akár minden kommentár nélkül is, való-

színűleg a sajtóbíró elé került volna miatta.

Pedig ez a lista s a Pesti Hirlapnak az a megjegyzése, hogy a régi, a forintos pénzarisztokratia bosszankodik miatta, hogy a koronásokban új társakat nyer, kikkel majd össze fog olvadni, nem izgató cikk, hanem hü képe a magyar közgazdasági állapotoknak s méltó, hogy elmélkedjenek felette a nemzetgazdászok.

A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése éppen most a napokban foglalkozott azzal a kérdéssel, mennyire káros a magyar föld népére az a körülmény, hogy annyi föld van idegen kézen; — jó lesz, ha tanácskozásában erre is kiterjeszkedik.

Utazás egy miniszteri tárcza körül.

Hihetetlen harc folyik a király személye körüli miniszteri tárczáért a szabadelvű pártban. Gróf Széchenyi Manó lemondása már a múlt héten befejezett tény volt, ki is szemelték az utódját, de különböző akadályok merültek föl, a melyek között nem utolsók azok az intrikák, a melyek folyton napirenden maradnak a pártban s a melyek Isten tudja hányfelé szaggatják azt. Mi is megirtuk, hogy ezek a nagyszabású tülekedések annyira elfajultak, hogy Széll Kálmán a maga kicsi zavarában már arra gondolt — s e gondolata kifejezésre is jutott — hogy maga vállalja el Széchenyi tárczáját. De ez mégis nagyon sajtóságos dolognak látszott s a politikai viszályt, a párt ziláltságát nagyon is nyilvánvalóvá tette volna. Három tárcza viselése mégis soknak tűnt föl. Azért hát nem lehetett egyebet tenni, csak

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kire marad a kis ködmön.

Írta: Mányiné Pril Olga.

A diványon egymás mellé bujva, összedugták a fejüket, az anyja meg a fia. Kivülről lilakék árnyék húzódott az ismerős butorokra s csak felül, az ablak legszélén viritott be egy darab havas háztető. Odakint a fák tüvé jegesedett zuzmarás gallyai mintha üveghangot adtak volna, mesebeli csöngést, bugást a nyugodt, fehér világban. Apró, fagyos hószilánkok hullottak alá olykor zizegve, mint megannyi gyémánt pillangó, és megültek a kerítés repedésein, vagy a taposott gyalogösvény szélibe. A kék árnyék pedig mind beljebb, beljebb húzódott s mind feketébb lett és egyformán sötét. A képek a falon, a ketyegő nagy óra, az anyalkákkal beszótt csipkefüggöny, csak a kályhából kiszökkenő fény vetett rájuk helyt-helyt rézsunt, világos csikot. A kis fiu azt a csikót nézte táguló szemmel s míg fölesigázott agyában tarka, képtelen víziók keringtek, vékony, hosszas ujjaival átfogta az anyja csuklóját s kora érett szőke fejét odaszoritotta az asszony sápadt, oválszerű arcához:

— Meséid anyuka a kis ködmönt . . .

És az asszony, kitudja hányadszorra, megint elkezdte a mesét:

— Volt, volt egyszer egy kicsi leány, édes szőke baba. Selyemből volt a haja, nefelejt nyílott a két szemében. Csicsergő kis szája be nem állott kora reggeltől késő estig, a fecskék a bogárhátú kis ház ereszalján tőle tanulták a mindennapi imádságot. Ez nyáron volt, sugaras szép nyáron, de elkövetkezett az ősz. A kis fecskék pakoltak, készülődtek és odagyültek az ereszaljra valamennyien.

— Elmegyünk, elmegyünk, de még a nevedet se tudjuk, — csipegették, körülfigyva a babát.

A kis leány szomorúan rázogatta a göndör fejét:

— Nekem nincs nevem . . .

Amazok elcsodálkoztak. Hogyan lehet az, hisz az emberek fiókái nem szegény kis fecskéfiókák, a kik csak amolyan árva, Isten bogárkái. Számokat nem kérde senki, ha mennek, ha jönnek, senki sem tudja hányan maradtak közülök oda örök elpihenésben a meleg vizek partján. Oh ti egészen különben vagytok . . .

A kis leány csak újra rázta a fejét:

— Elhihetitek a mit mondok, Isten bogárkái. Nincs nevem, mert nem akadt keresztapám. Nagyon szegények vagyunk . . .

A kis fecskék résztvevően rázogatták a fejcskéiket, azután fölrebbentek s megkerülték a bádogg tetejét tornyot, méltatlankodó csipogással megültek egy percre a faragott

kőszlopokon, aztán visszazállottak megint a kis leányhoz. És a legöregebbik előre lépett:

— Kicsi tanítónk, édes mesterünk, halljad a mi szavunkat. Néktünk van egy nagyon jó barátunk a meleg vizek országában, az örökzöld pálmák vidékén, — őt hívjuk meg keresztanyának. Tavaszra itt lesz. A tulajdon szárnyainkkal hozzuk át a sok mértőldes tengeren, madár alig látta, szellő alig járta távol hazájából. Mire az almafa virágzik és az égről letisztul a szürke felleg, — meglesz a mit mondunk.

E szókkal szerteszálltak Isten madárkái. A kis leány busan nézett utánok, aztán bement a szegényes kis szobácskájukba és lefeküdt a szalmaszékra. Onnan számlálgatta a hosszú, hosszú napokat, hogy mikor virágzik ki az almafa, mikor szakad le az égről a szürke felleg.

És egyszerre elérkezett az is. Meleg tavaszi szél járta át a kertet, az égen egy parányi kékség szakadt fel és abból a kis kerek kék foltból egyszeribe előrepültek Isten madárkái. A kicsi leány behunyta a szemét, úgy érezte, valami nagy fényesség veszi körül, szinte bele-szédült és átfogta a virágzó almafa derekát. A rózsaszínű szirmok reáhullottak, betakarták az arcát, szemét. Puha, édes illat járta keresztül minden tagját, úgy érezte mintha templomba volna, tömjénszag közepette. És úgy behunyt szemmel meglátta a keresztanyját, a

azt, hogy Széchényit ráveszik a tárcza megtartására, daczára megrendült egészségének. Ezt pedig azért teszik, hogy időt nyerjenek a választásokig, a mikor is azok elmúltával az egész kabinetet rekonstruálni akarják és rekonstruálni is fogják. Minden megváltozik a választások után. A kabinet, a párt, a rendszer. Most meg éppen azért nem akarnak a kabinet rekonstrukciójához hozzáfogni, mert a rendszerváltozást nem akarják nyilvánvalóvá tenni. A jelenlegi pillanatban csak arról van szó, hogy Széchényi megrendült egészsége lehetővé teszi-e, hogy várjanak utódjának kinevezésével a választások utánig?

Az ausztriai kabinetkrízis.

Ausztriában a kabinetkrízis még mindig tart. Körber, a kabinet jövő elnöke tegnap Prade német pártvezérrel értekezett, fölvetve azt a kérdést, hogy a németek a landsmann minister kérdésével szemben milyen álláspontot foglalnának el? Körber kifejtette az új kabinet által követendő célokat és annak a szükségeségéről beszélt, hogy a csehek és németek kibékítésére irányuló megegyezési akciót kellene folyamatba tenni. Prade a német néppárt programját fejtette ki és a kívánt felvilágosításokat megadta. A tárgyalásokat, melyeknek eddig nem volt eredménye, legközelebb folytatják. Az új hivatalnokminiszteriumot ő felsége a delegációk ülészakának befejezése után fogja kinevezni. Körber ma Kathrein és Prade képviselőkkel konferált. Hir szerint az új kabinetbe egy cseh és egy lengyel tárczanélküli minisztert neveznek ki. Parlamenti körökben egy német tárczanélküli minister kinevezéséről is beszélnek.

Bánffy redivivus.

A M. E. L. folytatja témáját, de most már egy szabadelvű korifeus által megzafoltja előbbi közleményét.

Ez a liberális politikus így nyilatkozik Bánffyról:

Ahoz, hogy egy skartba tett államférfi ismét visszatérjen az aktív politika színterére, egy elengedhetlen feltétel szükséges, az nevezetesen, hogy Bécsben posszibilis legyen. Ez a feltétel pedig Bánffynál már régen hiányzik.

a tündért, a kit a fecskék hoztak neki messze, messziről, a meleg vizek országából. És a tündér végigsimította arcát, halántékait, a szőke haját. Csókkal érintette rózsaszínű arczocskáját kétfelől. Bársony volt az érintése, édes méz a csókja. Egy apró, kivarrott, tulipántos ködmönkét tartott a kezében. Afféle fiucskákra szabott ruhadarab volt, gyöngypaszományos kis mente, kagylókkal kirakott, remekbe varrt kabátocská. A tündér megszólalt:

— Álomvirág! — mert ez lesz a neved ezentul, — fogadd tőlem szívesen e kis köntös-két. Nektek kis lányoknak ugyan nem igen szoktunk adni hasonló ajándékot, mert a ti szívetek mindössze, csupán két szakaszra van osztva: egyikben lakik a türes, a másikban a szeretet. Ennek a kis ködmönkének a neve legyen tehát a lemondás, ha hol az egyik, hol a másik lakót ki kell költöztetned miatta. Reád bízom, kincset birsch benne világító szövétneket ha majdan agyvelőd, mely vetekedni fog a férfiak eszével, — utvesztőbe téved. Bűbájos vigasztalást, mesét tudsz belőle mondani embertársaidnak, csak tenálad lesz belőle vendég . . . Mert a lányok, a nők szíve, agya a teremtő egy Isten által csak két szakaszra van osztva. Azokosságot, a lángészt, a mindent beragyogó tudást, mely mint az északi fény, meg tud világítani egy egész féltekét, — náluk a családi tűzhely csöndes lámpása, a szeretet éstürellem

A volt miniszterelnök még uralma utolsó heteiben teljesen elvesztette a bécsi udvarnál lábai alól a talajt. Két héttel Bánffy bukása előtt a bécsi udvari körökben mindenki tudta, hogy Széll Kálmán lesz a magyar miniszterelnök, de Bánffy maga nem tudta. Ő az utolsó pillanatig ragaszkodott a Fehérvári Lukács féle kombinációhoz. Tény, hogy a felség Bánffy miniszterelnökségének utolsó idejében meghallgatta ugyan az ő jelentéseit is, de a magyar viszonyok felől és különösen a béketárgyalások felől, nem ő tőle szerezte információit, a melyek alapján azután döntött is, mert meggyőződött belőle, hogy Bánffy információi legalább is tévesek voltak. Tény, hogy a volt magyar miniszterelnök már jóval formális bukása előtt Bécsben — lehetetlen volt.

De ha hiányzott még valami ahhoz, hogy Bánffy Bécsben lehetetlenné legyen, hát az is megtörtént, a mikor azt a híres hiteles naplót közzétette. A ki ismeri a királyt, az tudja, hogy mindent megbocsát, de hogy egy volt minisztere ily — hogy is mondjam csak — spontán közléseket tegyen sajtó útján a folyó politikáról ép a szereplő államférfiakról, ezt nem bocsátja meg sohasem.

Igaz, hogy Bánffy maga talán még nem tudja ezt. Kitelik tőle. Vagy talán szeretné elhíttetni régi hiveivel vagy még inkább ellenfeleivel, hogy ő még mindig lehetséges. Csak-hogy evvel megjárta a napokban.

Mindenki tudja, hogy a legutóbbi udvari bálon Bánffy is megjelent. Ezen nincs is semmi feltűnő. Hisz csak természetes, hogy az udvari bálon a magyar királyi főudvarmester is megjelenjen. De azt már kevesen tudják, hogy Bánffy maga kérvényileg fordult a főudvarmesteri hivatalhoz a meghívóért. A magyar főudvarmester nem várta be, hogy neki ezt a meghívót hivatalból elküldjék. Türelmetlen volt vagy talán félt attól, hogy ez a meghívó véletlenül elmarad? Ő ennek a különben teljesen elképzelhetlen véletlennek nem akarta magát kitenni. Neki e meghívóval nagy céljai voltak. Megakart ott jelenni minden áron és a királyi megszólítás kitérésében akart részesülni. Hogy aztán hivei és ellenfelei előtt verhesse a mellét: lássátok még mindig a régi fényvel sugárik felém a régi kegy.

Csak-hogy mi történt? Bánffy megjelent

édes gyermeke, a női szív sugalta ösztön pótolja csupán.

Körül-körül egész sötét volt már, a kályhából csak a parázs viritott mint megannyi égő, vörös szem, a kis fiu elaludt a mese közepén, megelégette ott, a hol no a tündérke odaadta a kis leánynak a tulipántos ködmönkét. A többi az asszony csak a sötétségnek mondta el. A zuzmarás, havas gallyaknak, a melyek odalapultak az ablakhoz, a fehér pihéknek, mik keringő libegéssel, halkán zizegve szállottak alá a nagy csöndességben.

De az asszony csak beszélt tovább, két karját szorosan rákucsolva a gyermek pihegő kis testére:

— Kicsi, drága kis fiam, a te anyád volt álomvirág, a ki odaadta a ködmönkét érted, értetek . . . Mert hisz az ő szíve is csak olyan volt mint a többi asszonyé, nem volt ott sem egy rekeszszel több, a hova a csodaköntösökét elcsukhatta volna. Csak felkerült az a padlásra a sok nyomtatott betű mellé. A miket könyv nélkül tudott már, annyiszor átolvasott, a mig te, a mig ti meg nem voltatok . . . A tündér-adta ködmönke csudameséből, álomvirág álmaiból te költötted fel, te valósággá lett álom, Istenke adta csudamese.

fényes diszrubában és megtörtént az a hallatlan eset — hogy a király elment mellette — és nem szólította meg.

Ime ilyen a rettegett kísértet felső világiatásban. Most nézzük, hogy milyennek mutatkozik ha alulról vetítjük rá a fényt?

Hát Bánffynak még mindig sok a hive a szabadelvű pártban. Sőt azt mondják, hogy ez a tábor nemcsak nem fogy, de szaporodik? Nem tudom, hogy honnan veszik ezt a hirt, én inkább az ellenkezőt látom.

Az a híres újévi tisztelgés sem volt olyan veszedelmes. Mindennekelőtt tegnapi cikküknek egy adatát kell helyreigazítanom. Nem 38-an tisztelegtek Bánffynál hanem csak 25-en. Legyen nyugodt, ez az adat hiteles. A lista már régen közkezen forog. Bánffy székely vendégszeretettel fogadta a tisztelőket. Megvendégelte őket otthon sült pogácsával és jófajta pálinkával. Bánffy a pálinkázás közben aztán beszélt a politikáról is és az ő terveiről.

Hát ez igaz. De az is igaz, hogy e huszonöt tisztelő közül legalább husz kimentette magát, Széll Kálmánál. A mentetések nagyon egyformák. Hogy ők nem tudták, hogy ebből ilyen nagy dolog lesz. Ők nem beszéltek össze senkivel, egyszerűen felmentek boldogujévet kívánni, ha tudták volna, hogy ennyien lesznek, hogy az egésznek szinte tüntetés jellege lesz, el se mentek volna.

Ime ilyen az a híres tábor, a melytől annyira félnek. És még vannak, a kik komolyan hisznek a Bánffy visszatérésében.

Városi közgyűlés.

Nagyvárad, jan. 11.

A városi közgyűlésnek alig volt ma valami kiemelkedőbb momentuma, hacsak nem a felszólalások és egy interpelláció. Dr. Várady Zsigmond ugyanis az orfeumok és Krause hipnotikus ellen kiöntötte szívből jövő jogos és hazafias haragját, de minthogy többfelől ellentmondásokat hallott, be nem várva az interpellációra adott választ, kirohant a közgyűlési teremből és többé nem is volt látható. Dr. Hoványi Gyula a villamos vasutügynek nevezett tengeri kigyó fejét tette a közgyűlés asztalára és meggyőző hangon tárta elé, hogy mi minden veszedelem jár vele. A közgyűlés tagjai hangoosan követelték erre a polgármester nyilatkozatát, ami némiképen el is oszlatta az aggodalmakat.

A közgyűlés tagjai csak igen csekély számban jelentek meg és szórakozottan hallgatták végig az ügyeket.

Dr. Beóthy László főispán elnöke alatt jelen voltak:

Dr. Baróthy Ákos, Dr. Grósz Albert, Hlatky Endre, Dr. Hoványi Gyula, Mezey Mihály, Papp Miklós, Stark Gyula, Schöppin Ágoston, Dr. Várady Zsigmond, Ifj. Cser János, Czeglédi Jeremiás, Déry János, Dr. Grósz Menyhért, Mészáros József, Sulyok István, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Dr. Moskovits József, Schwartz Antal, Serényi Gusztáv, Weisz Mór, Aufricht Mór, Balogh Döme, Bottó Ferencz, Huzella Gyula, Kunz Gusztáv, Mandel Adolf, Mihály Adolf, Dr. Mihály Lajos, Moskovits Mór, Dr. Munk Béla, Munk Jakab, Müller Salamon, Némethy Károly, Nyíry György, Papp György, Pekánovics Imre, Rendes Vilmos, Weiszlovits Adolf, Dr. Bulyovszky József, Rác Mihály, Istvánffy István, Szűts Dezső, Komlóssy József, Bordé Ferencz, Dus László, Tóth Márton, Dr. Gram Károly, Dr. Baróthy Ákos, Busch Dávid, Hegedüs Géza, Jablonszky Emil, Szűts István.

A polgármester havi jelentése.

A polgármester havi jelentése lapunk tegnapi számában már ismertette volt.

Hoványi Gyula napirenden kívül szólalt fel. Nemrégiben — ugymond — tűz volt s ő izgatottan tudakozódott a telefonon, hogy hol a veszedelem. A telefon hivatal nem tudta s a tűzoltó laktányával nem akarta összekötni, mert ezt miniszteri rendelet tiltja. Azt hiszi a telefon arra is való, hogy az ember gyors értesülést szerezhessen. Kéri a polgármestert, járjon el e dologban s ha tényleg miniszteri rendelet van, a polgárság érdekében eszközölje ki annak megváltoztatását.

Gábel Jakab kérdi a polgármestert, hogy a vásárterek rendezésének dolga milyen stádiumban van. Szükséges erről információval bírnia a város minden polgárának.

Várady Zsigmond dr. az orfeumok dolgában interpellálja meg a főkapitányt, aki ígéretet tett, hogy megfogja gátolni az efféle társulatok szapora látogatását, fellázad a magyar szíve, hogy ezek az orfeumok terjesztik a germanizmust. Hogy valaki nyilvánosan német szóval tartja a közönséget, annak nem hiszi, hogy bárki örülhetne. (Helyeslés.) Kérdi, hogy Nagyváradon akarnak-e annyit törödni a magyar nyelvvel, hogy nem adnak efféle gajdoló orfeumoknak engedélyt. (Helyeslés.)

Friedländer Sámuel dr. Nincs veszedelem:

Várady Zsigmond dr. ezután a hipnotikus mutatványok megengedése miatt fejezi ki rosszallását sűrű ellentmondások közepett. Egyébként kifogása nincs a mutatványok ellen, de adóztassák meg a külföldieket valamilyen városi alap javára.

Bulyovszky József dr. válaszolt ezután az interpellációkra. Hoványi Gyulát megnyugtatta, Gábel Jakab kérdésére vonatkozólag kijelenti, hogy az iratok a miniszteriumban vannak. Várady Zsigmond felfogását osztja s igéri, hogy a jövőben tanácsi megbeszélés tárgyát fogja alkotni az engedélyek kiadása.

Gábel Jakab nem értette meg a polgármester választát. Az elhelyezés kérdésében a törvényhatóság még tudomása szerint nem intézkedett. Aggasztja, hogy a tanács megint kényszerhelyzetbe hozza a közgyűlést azzal, hogy két héttel az elintézés előtt sürgősen lepi meg. Kéri a polgármestert, nyugtassa meg ez iránt.

Komlóssy József felvilágosítja az interpellálót, hogy az elhelyezés kérdésében dönt a miniszter.

A polgármester jelentését és választát általánosságban tudomásul vették.

A napirend.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a kereskedelmi miniszter körrendeletét a közjövvelmi bérlők kamarai illeték kötelezettsége dolgában, valamint tudomásul vette a földmivellésiügyi miniszter jóváhagyó leiratát a pásztorkokról és legeltetésről alkotott szabályrendeletre vonatkozóan.

A villamos vasut.

A tárgyalás nyugodt folyásán nagyobb hullámot vert a villamos vasut ügye. A felszólaló a polgármestertől és tanácstól nagyobb figyelmet és buzgalmat kért az ügy iránt.

Friedländer Sámuel a lapokból jobb információt szerzett mint a hivatalos jelentésből. Birálja a módosítás egyes pontjait, melyek — ugymond — belevágnak Nagyvárad pénzügyi viszonyaiba. Ugy gondolja a kormány gyámkodik a város felett, de nem látja be, hogy miért gyámkodik a vállalkozó érdekében? Tiszteli és respektálja azért is, mert muszáj a kormány nézetét, (zajos derűtség) de kénytelen az észrevételeit előterjeszteni. Kitér a színház villanyos világításának kérdésére. Kéri, tegyenek részletes jelentést a differenciákról, ami a város és a vállalkozó közt áll fenn, aztán világosítsák fel a minisztert...

Stern Hermann: Hiába!

Friedländer Sámuel dr.: Ha hiába, akkor tárgytalan, amit mondok. Különbben jártam én már úgy, hogy apelláltam: késő volt, kérdészködtem: s mikor megtudtam az eredményt: jogerős volt. (Élénk derűtség.) Meg kell kísérelni a miniszter felvilágosítását.

Hoványi Gyula dr. a villamos vasutról szól. Szerinte azt állítani, hogy anyagi károsodása nincs a városnak, nem lehet. Igen érdekesen bírálja ezután a kifogásokat, amiket támasztottak a villamos vasut dolgában. Konstatálja, hogy az árlejtés megkezdődött. Tiszteletben tartja a polgármester mai jelentését, de nem osztja abbeli nézetét, hogy a város károsodás nem éri. Hangsúlyozza, hogy már eddig is van károsodás a mulasztás folytán.

Bulyovszky József dr. polgármester kifejti, hogy a szerződést állami érdekből nem hagyhatta jóvá a kormány. A károsodás arra érthető, hogy a társaság az obligóból nem esik ki. Hoványi Gyula ezt félremagyarázta, de az a tény, hogy a város nem károsult. Azt nem lehet föltenni, hogy egy város polgármestere a miniszterrel rendelkezik. A város mindenkor fenntartotta autonóm jogait s e jogokba a miniszter nem fog beleavatkozni. A villamos vasut felső vezetékének megváltoztatása technikai kérdés s a miniszter döntését vonja magával; ebben tehát senki sem láthat sérelmet. Az ellenzékenységessel s Hoványi ideájával, hogy menjünk vissza az alapra, semmire nem megyünk. A mellett van, hogy megkapja az előnyöket a város s legyen villamos vasutja is.

Hoványi Gyula dr. kijelenti, hogy nem imputálta azokat a polgármestereknek, amiket ő neki tulajdonított, csak nem oszthatja a polgármesteri jelentés azon indokolását, hogy a villamos ügye olyan stádiumba jutott, hogy a várost anyagi károsodás nem éri.

Bulyovszky József dr. ismétli, hogy a várost nem érte anyagi károsodás s kérte jelentése tudomásul vételét.

Hlatky Endre a polgármester jelentését pártolja. Hoványi szavaira válaszolva kifejti, hogy a budgetbe olyan tételeket állítana, melyek nem bizonyosak. Tisztán áll, hogy a város úgy intézkedik, amint helyesnek tartja, bár annak a miniszternek is meglehetnek saját jogi avagy szaksterü meggyőződései. A kormányznak diktálni, hogy miképp intézkedjék, nem lehet. Elfogadja a polgármester jelentésében kifejtett javaslatot, hogy az ügyet esetleg rendkívüli közgyűlés tárgyalja.

A közgyűlés elfogadta a polgármester jelentését s megbizta a tanácsot sürgős intézkedéssel, utasítván, hogy eredmény esetén rendkívüli közgyűlésre hívja egybe a törvényhatóságot.

A város kölcsöne.

Felolvasták a pénzügyi bizottság s a tanács ismeretes s a „Tiszántul”-ban már közölt javaslatát a 800.000 koronás kölcsön dolgában.

A javaslatot egyhangulag elfogadta a közgyűlés.

A kir. tábla kibővítése.

A kir. tábla kibővítését már februárban megkezdik. A tanács ajánlja, hogy a telket bocsássák rendelkezésre s gondoskodjon a város ama városi hivatalok számára, amelyeknek az építkezés folytán ki kell költözniök, alkalmas helyiségről.

A javaslatot vita nélkül elfogadták.

Szt. László kórház.

A tanács előterjesztését a Szent-László kórház részére szükséges szabályrendelet tervezet iránt általánosan elfogadják; a 12 ponthoz **Mihelji Adolf dr.** szól, hogy a beteg létszám emelése ellen ne tegyenek korlátokat. Dr. **Baróthy Ákos** főorvos szükségesnek találja a beteg-létszám megállapítását, a mint ezt a miniszteri rendelet is megállapítani rendeli.

Dr. **Hoványi Gyula** több módosítást ajánl a 3, 4, 6, 7, 8, 9 és még több paragrafusnál, a mit a közgyűlés egyhangulag fogadott el.

Dr. **Kazay Kálmán** kihagyandónak véli a 16. §-t, mely véleménye szerint nem tartozik egy kórház szabályrendeletbe, mert a kényszer gyógykezelésre vonatkozólag már van egy szabályrendeletünk.

Dr. **Hoványi Gyula** indítványozza a szakasz meghagyását, mert ez fontos kimutatást ad a kényszer gyógykezelés ügyében.

A többség a dr. **Kazay Kálmán** indítványát fogadja el.

A 25. §-nál dr. **Vucskics Gyula** ajánl módosítást a beteg-felvétel tekintetében. A módosítást elfogadták. A szabályrendeletet azután elfogadták.

Szegény-orvosok.

Gábor János és társai réti-i városrészbeli lakosok kérvénye tárgyalatott ezután a szegény orvosi intézmény létesítése iránt. A tanács javaslatára erre nézve az, hogy ezen intézmény létesítése nagy terhet róna a város kedvezőtlen anyagi viszonyaira és ennél fogva mellőzni kéri dr. **Hoványi Ferencz** beadványával együtt.

Sarkadi Lajos dr. ellene szól a tanács javaslatának és kéri elfogadni ezen indítványt: Utasítsassék a tanács, hogy terjeszen elő tervezetet, hogy miként lehetne a város minden kerületében szegény-orvosi intézményt létesíteni. Fontos szociális feladat ez.

Grósz Menyhért dr. pártolja Sarkadi Lajos indítványát.

Gábel Jakab: Kenyér kell a népnek, nem orvosság! (Helyeslés.)

Grósz Menyhért dr.: De a testi épséget is meg kell őrizni. Humanisztikus okokból kéri az indítvány elfogadását, mely csak igen csekély terhet róna a városra.

Hlatky Endre indítványozza, hogy a szegény-orvosi intézmény szükségessége iránt a tanács tegyen először tanulmányokat és csak azután határozzanak ezen ügyben.

Vucskics Gyula dr. szintén szükségesnek tartja a szegényorvosi intézményt, mert a midőn egyes betegekhez hívták, gyakran tapasztalta, hogy ez irányban mily nagy hiány van.

A közgyűlés Hlatky Endre indítványát fogadja el.

Apróbb ügyek.

A jogügyi bizottság javaslatát az iskola és tanító védelmére alkotandó szabályrendeletre vonatkozólag, elvetik a tanács javaslatára.

A hegyközségi közbirtokosság választmányának javaslatát a hazai borok védelme tárgyában, elfogadják.

A városi nyomtatványok elkészítése céljából egy könyvmda felállítására vonatkozó indítványt rövid vita után, szótöbbséggel elfogadták.

Szolnok-Doboka valamint Kolozsvarmegye ismeretes javaslatát a képviselőválasztások ügyében, irattárba helyezik.

Helyeslő tudomásul veszik Győr sz. kir. város átiratát a kézműipar pártolása tekintetében.

A központi választmányba a lemondott dr. **Márkus László** helyébe dr. **Ritók Géza**t választják egyhangulag.

Ezzel az ülés véget ért.

Kubelik Jan Nagyváradon.

A magyar fővárosban a Royal fejedelmi fényű hangverseny termében egy fiatal cseh műzsikus állandó csudálat tárgya már hetek óta. Oda zárandokolnak zeneértők és laykusok. A laykusok el vannak bájolva a négy kis hurból száraz fával kicsalt hangoktól, a zeneértők meg nem tudnak betelni a mesteri technikával, virtuozitással és a második, harmadik, negyedik napon is sietnek elfoglalni drága helyeik a hangverseny teremben. És a mesteri hegedűszóra ajkukra tolul:

— Ime egy második Paganini!

Egy fővárosi lap tudósítójának alkalma nyílt arra, hogy **Kubelik Jann** a fiatal hegedű-óriással társaságban pár szót váltson s felvette neki a következő kérdést:

— Van-e arról tudomása, hogy az ön játéka a magyar fővárosban valóságos csudálat tárgya s a magyar sajtó önnek hyperhymnuso-

kat zeng? Meg van e győződve nagy tehetségéről?

És a cseh muzikus egyszerű őszinte hangon felelte:

— Igen, megvagyok győződve!

— És miért mondja ezt ilyen önérzetes hangon? — kérdezte az újságíró tovább a hegedűművészt.

— Azt is elmondhatom önnek. Paganininek van egy szerzeménye egy hegedű szóló, a melynek az a sajátja, hogy csak a szerző tudta eljátszani és halála óta senki — csak én! Kubelik Ján pedig ma még művészetének a kezdetén áll és így szédítően nagy jövő áll előtte, ha el lehet egyáltalában azt képzelni is, hogy egy emberi elme a kezdet magas fokozatával halad folyton előre.

A Vigadó és a Royal termeiben elhangzott a híres hegedű hang és nem egyhamar fog ott ismét ilyen hang elhangzani. A körutak kerek hirdető oszlopain elfakulnak a nagy szecsessziós betűk, melyek egy-egy Kubelik hangversenyt hirdettek, a hegedű szóknak azonban visszhangja kelt az egész országban. És most Kubelik Ján körutat tesz a vidék egyes nagyobb városaiban, hogy az is csodálhassa művészetét. Valóságos diadal ut lesz ez, melyben a művész, kinek különben már alakja is igen rokonszenves és a nők valóságos kedvence, ellenállhatatlanul fogja megtenni hódításait.

Kubelik január 8-án kezdte meg vidéki hangversenykörútját Miskolcra, ahol nemcsak az ottani közönség, hanem a vidéki közönség is megjelent teljes számban. A lelkesedés, melyet Kubelik páratlan játékával elért, leírhatatlan s mindenki azon véleményben van, hogy Miskolcra olyan sikerült hangverseny még nem volt.

E hó közepén fog menni Debreczenbe, hol egyetlen hangversenyt fog tartani a «Bika» szálló nagy termében Hilgerman Laura a m. kir. Operaház tagjának közreműködésével.

Nagyváradra Kubelik Jan f. hó 20-án fog érkezni valószínűleg Debreczenből és itt ugyanazon napon fogja megtartani hangversenyét a Csarnok dísztermében.

Nagyváradnak alig volt még alkalma ilyen hegedűművész játékában gyönyörködni és így előre láthatólag a közönség a legnagyobb érdeklődést fogja mutatni a hegedűművész játékára, a ki előbb Bécs és azután Budapest zenei köreit már meghódította.

A hangversenyen közre fog működni Lichtenstein Dóra hírneves énekesnő is.

Jegyek a hangversenyre előre jegyezhetők Rendes Szidornál a Lloyd kávéházban.

UJDONSAGOK.

Az irgalmas nővérek gyászja.

A nyomoruság talán soha sem jelentkezett annyi alakban, mint ma s a gazdagok szive tán soha sem volt keményebb, mint napjainkban.

Ilyen helyzetben a hivatottak, kormánykörök, politikusok fejesztetten állnak, mert érzik, hogy a kezükben levő eszköz kevés ahhoz, hogy segítsenek.

E zavart töprengés között látom munkában a Szt.-Vincze apácákat.

Szürke nénikéknek hívják Szent-Vincze leányait, talán ruhájuk után, talán azért, mert kevés igényű, szerény, szelid lelkek, kik teljesen lemondtak a világ javáról, hogy teljesen a világ javára élhessenek.

Kevés az, amivel bírnak, olyan kevés, hogy más megélni se tudna belőle s ők áldást tudnak árasztani mégis működésük terén.

Egy törvényük van, a szeretet, egy parancsuk, a szeretet gyakorlása az Ur nevében.

És a szeretet Jézus nevében ma is csodát tesz általuk. Kórházak nyomorát ők enyhítik, elhagyott beteget ők ápolnak, kidobott lelenget, szüleik munkája miatt gondozatlan maradt kisdedet ők ápolnak, módosabb szülők gyermekeit is ők tanítják jónak, tisztának, igazi nőnek maradni.

Sőt éhező szegény ma is százával kap tőlük meleg ételt s igazán megújulni látjuk köztük az öt kenyér csodáját.

Leopold testvérben generál főnöknőjüket vesztették most el, kinek szelleme láthatatlanul irányította őket s kinek bölcs vezetése adta a sikert munkájukhoz.

Szomorúság borult a Szt.-Vincze zárdákra, a szeretet sir — meghalt szive után.

Az Ur adjon újra ilyen szívet, a Szt.-Vincze testvérületnek.

A megboldogult rövid életrajra következő:

Gróf Brandis Jozefa Leopoldina irgalmas nővér, a párisi anyaházzal egyesült gráci tartomány visitatornéja, tartományi főnöknője, született 1815 nov. 27. A Paulai Szent-Vinczéről nevezett irg. testvérek társulatába lépett 1887. nov. 21. 50 éves fogadalmát megújította 1837. nov. 21. A halotti szentségek ájtatos felvétele után 1900. jan. 11-én d. e. 9 órakor az Urban békében elhunyt. Fialat éveit a kórházban töltötte, hol a legnehezebb, s a világ szemében a legalacsonyabb munkákat is szívesen sőt örömmel végezte.

A felebaráti szeretetnek e szent életű hősnője, ki az Ur Jézus iránti önfeláldozó szeretetből a fényes főuri származással bőségesebben együtt járó földi örömeik helyett élte tavaszán Paulai Szent-Vincze szellemében az evangéliumi tanácsok útján a szegények szolgálatát választotta osztályrészlül: mint egyszerű irgalmas nővér a legfőbb jutalom, a menyei korona mellett a földön is nagyobb nevet vivott ki magának, mint a fényes grófi korona árnyékában elérhetett volna.

A Felsőes uralkodóházunknál is nagyon kedvelt hithű Brandis grófi nemzetségnek családfáján, melynek annyi sarja szentelte magát a szent hivatásnak, ez az egyszerű irgalmas nővér történelmi alak dicsőségével zöldelő ágat jelent; mert az az egyszerű irgalmas nővér, kit menyei Völegénye a gyémánt fogadalmat kegyelmében is részesített, az emberi nyomor enyhítését célzó működés, a Krisztus keresztjéből fakadó igazi jótékonyosság történelmébe anélkül, hogy valaha csak erre gondolt volna, bevészte nevét. Ő vitte keresztül az irgalmas nővérek gráci anyaházának az eredeti, a törzsanyaházzal, a párisival való egyesítését s megérte tartományának oly felvirágzását, hogy Ázsiáig tolt ki annak határát, kelet felé s édes magyar hazánkban is közel másfélszer irgalmas nővér áll a szegények, kisdetek, árvák s betegek ápolásában, oly mindenkit tiszteletre keltő, meghódító sikerrel, hogy a nagy számú nevelés, képzés dacára nem győznek az intézetek elvállalására felszólító hívásoknak eleget tenni.

A. Ö. V. F. N.!

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva. Február 1. Joghallgatók felolvasó estélye Margittán.

* **Kinevezés.** Dr. Beöthy László főispán **Kalmár József** rendőrfogalmazót t. b. aljegyzővé, **Pataky Károly** h. r. biztost t. b. rendőrbiztossá, **Faludi Soma** rendőr őrmestert t. b. rendőrbiztossá nevezte ki.

* **A Szigligeti-Társaság új alapító tagja.** Dr. **Hoványi Ferencz** Nagyvárad-város tiszti főorvosa a napokban a Szigligeti-Társaság alapító tagjai sorába lépett 100 korona alapítvánnyal, mely összeget **Rádl Ödön** társ. elnök kezéhez le is fizetett. Kívánatos lenne, hogy azok közül, akik tehetik, minél többen követnék a derék új alapító tag nemes példáját, a ki betegszobája magányában sem szűnik meg jót tenni és minden pártolásra érdemes és közhasznú czélt támogatni.

* **Kanonoki kinevezés.** Ő Felsőes a kassai székes káptalanban fokozatos előléptetés folytán megüresedett idősb mester kanonokságot **Fodor Sándor** dr. szepesi-i esperes plébánosnak adományozta.

* **Beiratkozások a jogakadémian.** Hétfőtől kezdve az akadémián folynak a beiratkozások, azonban igen kevés a beiratkozó. Naponkint alig egy-két ember iratkozik be s azok is leginkább helybeliek. Ennek oka főképen az, hogy a vidékiek még nem jöttek vissza. A helybeliek pedig nem igen sietnek. Valószínű, hogy majd a legutolsó két napon annál tömegesebben fognak beiratkozni. A beiratkozás az igazgatónál 19-ikéig, a tanároknál pedig 23-ikéig tart s az előadás 24-ikén kezdődik meg.

* **A Nemzeti Szövetség válsága.** E hó 9-én este érdekes befolyású ülése volt a nemzeti szövetség igazgatóságának. Az ülést az tette nevezetessé, hogy ekkor tárgyalták gróf **Karácsonyi Jenő** elnök, **Herczeg Mihály** igazgató, **Barabás Béla**, **Komlósy Ferencz** és dr. **Kiss János** igazgatósági tagok leköszönését. A leköszönő iratok felolvasásakor élénk vita indult meg a jelen volt választmányi tagok között, különösen **Herczeg Mihály** leköszönését nem akarták egyesek tudomásul venni, a kit minden áron meg akartak tartani a szövetség élén. Tény, hogy **Herczeg** visszalépésével ez az intézmény teljesen válságba jutott. Eddig is csak az igazgatóság országos nevű tagjainak közreműködése tartotta fent a szövetség tekintélyét.

* **Birói kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. **Mikó Gyula** nagyváradai törvényszéki albirót, a nagyvárad vidéki kir. járásbirósághoz, mint végleges székhelyére kirendelte.

* **A leforrázott udvarló.** Tólos Ferencz hetényi lakos — mint levelezőnk írja — noha már az ötven éven jóval felül volt, mindamellett elég fiatalnak érezte magát arra, hogy a szomszédságban lakó özv. Szabó Jánosné iránt melegebb érzelmeket tápláljon. Érzelmét aztán néha, mikor alkalom kínálkozott, kézzelfoghatólag is kifejezésre juttatta. Ez okozta aztán vesztét is. A menyecskét a ki 28 éves korával teljes virágzásban van, bosszantotta az öreg folytonos alkalmatlankodása, de meg a szomszédok is kezdtek már pletykázni az öreg gyakori látogatásáról — elhatározta, hogy az öreget egyszersmindenkorra eltávolítja magától. Arra nézve azonban, hogy tervét miként fogja keresztül vinni — még nem határozott. Az alkalom ezt is meghozta. E hó 6-ikán a menyecske kenyéret sütött s a kemence szájába egy nagy fazék vizet tett forralni. Éppen a konyhában levén, kinyitotta a kemence ajtaját, hogy megnéze forr-e már a víz, a midőn az öreg Tólos betoppant s egyenesen a menyecskéhez tartva, azt elkezdte ölelgetni. A menyecske kikapta a kemencéből a fazék forró vizet és azzal szemközt öntötte Tólost. A forró víz Tólos szeméit, arcát és kezeit teljesen összeforrázta, úgy, hogy mindkét szemévilágát elvesztette és most élet halálközött lebeg. Az előjáróság az esetről jegyzőkönyvet vett fel s azt betérjesztette a kir. ügyészséghez, a hon-

nan most várják a további intézkedést. A községben mindenfelé nevetnek az öreg Tólos során, mert mind mondják, többször is megjárta ő már az udvarlással.

* **Temetés.** Megható nagy részvét mellett helyezték tegnap délután örök nyugalomra az oly váratlanul elhunyt néhai *Lobódka István*né született Scheffer Mária hült tetemeit. A gyászház tágas udvarát teljesen megtöltötte a résztvevő közönség sokasága. Megjelentek a végtisztességtételnél *Vinkler József* v. püspök, nagyprépost, *Falotay László* és *Felser Antal* kanonokok, *Szemety Géza* bibornok-püspöki titkár, *Mayer Antal* szt.-széki jegyző, *Halász Gyula* szemináriumi lelkiigazgató, *Makucz Ernő* zárdalelkész, nagyszámu polgárság és diszes hölgyközönség. Fájdalmasan megható volt a koporsónál látni a megtört férjet és a reményt vesztett rokonságot. A gyászszertartást *Dencs János* tb. kanonok, esperes-plébános végezte, *Kópis József* és *Pák Emil* káplánok segédletével. A diszes érckoporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk. Az elhunyt derék nő porhüvelyeit a várad-olaszi temetőben helyezték örök nyugalomra. A diszes temetést Germán Károly kegyelet temetkezési intézete rendezte.

* **Panszlavizmus a lutheránusok közt.** Az O. É. a következőket jelenti: Makón Csanád-megye közigazgatási bizottsága mai ülésén tárgyalta a nagylaki lutheránus iskolák tulzsfolt voltát és elhatározta, hogy miniszteri intézkedésig nem rendelkezik. Azután tárgyalta a közgyűlés *Boór* Lajos nagylaki papnak panszláv üzenetét, mivel a miniszter leiratában konkrét adatokat kért. A tanfelügyelő beszerezte az adatokat és több fel is olvastatott közülök a közgyűlésen. A főbbek a következők: Boór cseh és tót panszláv lapokat csempészett az olvasókörbe, gyermekeit Csehországban nevelteté és otthon levő lánya magyarul nem beszél, panszláv illusztrált műveket oszt ki a konfirmált gyermekek között és egyik egyházi gyűléstől szitkozódva ment el, mert a magyar himnusz énekelték. A bizottság egyhangulag elfogadta a miniszterhez való felterjesztést. *Hasz* lutheránus felügyelő kérte ennek az ügynek az egyházi fegyelmi hatósághoz való áttételét, a fegyelmi eljárás megindítása végett.

* **A 120 millió örökség.** A minap közöltük ama hirneves beadványt, melyet *Szvatkó* Lajos havas-dombroviczai szabó intézett a főispánhoz a *Vura* Péter 120 millió amerikai örökségének megkaparintása tárgyában. *Szvatkó* ugyanis állítása szerint 10 millió forintért vállalkozott a *Vura* jussának kikeresésére és az ügy már egészen jól haladt volna, ha *Vura* Péter a tegnapi napon nem írja nekünk a következő czáfolatot:

Tekintetes Szerkesztő úr!

A »Tiszántul« ujságban f. évi 3. számában *Szvatkó* Lajos aláírással egy kérvény jelent meg melyben nevezett, *Szvatkó* fogadatlan prókátorként nevemben beszél, saját erkölcsi repútációm érdekében kötelességem kijelenteni miszerint nevezett *Szvatkó*val semmi összeköttetésben nem állok sem pedig jogot bolondgombái terjesztésére nem attam,

Az igazság érdekében kérem ennek közzétételét ki vagyok,
a Tekintetes Szerkesztőségnek kiváló tisztelettel

Havas Dombroviczán 1900 Január 10,

Vura Péter
erdővéd.

Na hát most már fucsos illetőleg vége mindennek. Ez az ügy ilyen állapotjában minket és igen sok másokat keserves csalódással tölt el. *Szvatkó* ugyanis a 10 milliót nem tartotta volna meg magának, hanem Nagyvárad összes kulturális és jótékonyági egyleteit el látta volna pénzzel és még nekünk is ígért valamicskét. Felhívjuk tehát ezeket az egyesületeket, hogy a *Szvatkó* féle adományokat ezuttal írják le, mi már a magunkét leirtuk,

* **A nők és az órák.** Egy századvégi filozófus összehasonlította a nőket az órákkal és a következő eredményre jutott:

A bakfiás leány a régi órához hasonlít, mert mindig siet.

A kaczer, cifrázkodó leány olyan mint a toronyóra. Mindenki nézi, de senki sem veszi

A szép, de csacska leány a zenélő órához hasonlít, mert eleinte tetszik, később azonban untat.

A gazdag leány olyan, mint az arany óra. Alig látják meg, rögtön azt kérdezik: mi az ára?

A szájás asszony olyan, mint az ébresztő óra. Már hajnalban zörög.

A házias nő az ingaórához hasonlít. Lassan, de méltóságosan jár és nélkülözhetlen.

* **Beszakadtak a Vágon.** Csak véletlennek köszönhető, hogy három asszony megmenekült a biztos haláltól. E hó 8-án ugyanis *Varga* Lidi, *Rostás* Anna és *Rostás* Veron, kamocsai asszonyok tollat vittek eladni *Gutára*, utjukban így írják nekünk, a *Vágfolyó* egyik ágán kellett átmenniük, a *Vágnak* ez a része az elmúlt hetekben erősen be volt fagyva, úgy hogy bátran lehetett rajta átjárni. Az elmúlt héten azonban a jég erősen meglazult, úgy annyira, hogy néhol már víz is volt a jégen. A három asszony ezt nem vette figyelembe, hanem nekimentek a jégnek. Midőn már a közepefelé értek, egyszerre csak egy nagy roppanás történt és a három asszony beszakadt a jég közé. Az volt a szerencsésük, hogy az eladásra vitt nagybattyu toll a nyakukba volt kötve s ennek köszönhető, hogy megmenekültek, mert a battyu a jég felső szélén megakadt s ők úgy lógtak a vízben, míg aztán a tulsó partról emberek jöttek, a kik kötelek segítségével kihúzták őket a jég közül. A nagy ijedtség és áthülés következtében most mind a három súlyos betegen fekszik.

* **Dijbirkózás.** Tegnap ismét nagyközönség nézte végig a dijbirkózást a czirkuszban. *Petri* akrobata és *Dhusnyák* helybeli hentesmester mérköztek, de minden eredmény nélkül telt el a 20 percz. Földhöz csapni ugyan elégszer földhöz csapkodták egymást, de nem szabályszerűen.

* **Lövés az ablakon át.** Rövid idő alatt több helyen előfordult, hogy a haragosak az ablakon keresztül oroszva lötték le azt, a kire bármi okból megharagudtak. Hasonló eset történt e napokban *Mány* községben, hol ismeretlen tettesek *Kosoczy* Antalra, a ki a szobában ült, az ablakon keresztül kétszer rá löttek. Szerencsére csak az egyik lövés talált s az is csak *Kosoczy* karját horzsolta. A tettesek mind-egyik nem sikerült kideríteni s úgy látszik maga *Kosoczy* sem törekszik erre, mert a községben *Kosoczy* úgy ismeretes, mint a legnagyobb összeköttetésben álló orgazda. Több ízben volt már baja a csendőrséggel is, de rendkívüli ügyessége folytán, eddig nem sikerült rábizonyítani semmit. Valószínűnek látszik, hogy a lövést a vele összeköttetésben álló tolvajok közül követték el, a kiket a lopott holmik értékesítése alkalmával megkárosított. A csendőrség most ez irányban folytatja a nyomozást.

* **Gyilkos kocsis** *Bárdos* Imre a tekényi pusztá bérlője ez év őszén fogadta fel kocsisnak *Pogány* András, aki mindeddig nagyon hűséges cselédnek mutatkozott. E hó 6-án *Bárdos* részére nagyobb pénzösszeg érkezett a szt.-benedeki postán *Budapest*ről az eladott gabona ára fejében. Hogy ezt fölvegye, befogatott a kocsisal és behajtatott *Szt.-Benedekre* a postára. Ott fölvette a részére érkezett 1200 forintot, azután meghagyta a kocsisnak, hogy várjon rá a pósta előtt, míg ő visszajön, apróbb bevásárlásokat akar végezni. *Bárdos* a bevásárlásokat elvégezvén, a kapott pénzből 1000 forintot bevitt a takarékpénztárba s ott elhelyezte. Azután visszatért kocsijához s elindultak haza felé. A kocsis, aki tudta, hogy gazdája sok pénzt kapott a buzáért, a ködös időt felhasználván, utközben a gazdáját megtámadta s azt egy előre elkészített éles konyhakkéssel összeszurkálta, azután kirabolta s ledobta az ut melletti árokba. Abban a hiszemben, hogy gazdája már nem él, a kocsisal és lovakkal elhajtott. Az eszméletlen állapotban levő

Bárdos nemsokára arra jövő fuvarosok megtalálták és bevitték *Szent-Benedekre*. Itt rögtön orvosi ápolás alá vették, sebeit kimosták s az orvosok konstatálták, hogy a sérülés súlyos ugyan, de valószínűleg ki fog gyógyulni. Az esetről rögtön értesítették a csendőrséget, a melynek sikerült a gyilkos kocsisat másnap *Keczel* határában elfogni. Az elrablott 160 frt. kevés híjával szintén elő találtatott. A vizsgálat során megállapították, hogy a kocsis nem *Pogány* Andrásnak, hanem *Jurcsó* Józsefnek hívják s a *Pogány* névre kiállított cseléd-könyvet melylyel szolgálatba állott, lopva valahol. *Jurcsó* különben a mint eddig megállapított többszörös betörésért 5 évet tilt a váci fegyházban s csak a nyáron szabadult ki onnat.

Ismételt támadások a közös kormány ellen.

— A delegáció ülése. —

Bécs, január 12.

A magyar delegáció hetedik nyilvános ülését ma d. e. tartotta, melyben *Szilágyi* Dezső elnökölt.

Tárgyalás alá került a tengerészeti költségvetés.

Teleki Sándor gróf előadó tekintettel arra, hogy a jelentésben az albizottság álláspontja tüzetesen ki van fejtve, nem óhajtja azt ezuttal bővebben kifejteni, hanem egyszerűen ismerteti a haditengerészet 1900. évi költségvetését.

Az 1900. évre előirányoztatik rendes kiadások címén 25.556,050 korona, az 1899. évre megszavazott összeggel szemben 3.363,330 koronával több, rendkívüli kiadások címén 13.910,430 korona, az 1899. évre megszavazott összegnél 2.418,450 koronával töb. E két összegben azonban 1.674,640 korona aranyérték-különbözet is befoglaltatván, a tulajdonképeni többkövetelés csak 3,108,340 korona, a mely többlet főleg a létszám változásokra, fizetés-szabályozásokra, a törzs-altsztek tervbe vett rendszeresítésére és hajóépítésekre vezetendő vissza.

Rosenberg Gyula: Az európai nagyhatalmak az utolsó években haditengerészetünk fejlesztése terén nagy erőfeszítést fejtettek ki és óriási anyagi áldozatokat hoztak. Kétségtelen, hogy, bár mi is anyagi erőnkhez mérten nagy áldozatokat hoztunk, — hisz pl. mintegy 63 millióval praeliminált hajók építését határoztuk el, — mégis abszolúte véve a többi államokkal lépést nem tartottunk. Ha azonban nemcsak a költségek abszolút számaikat tekintjük, hanem evvel kapcsolatban vizsgáljuk azon feladatokat is, melyek természetszerűleg a többi államok haditengerészetére és ehhez viszonyítva a mienkre hárulnak, akkor a viszonylagos kiadások egész más képét fogjuk nyerni.

Mik voltak indokai és mi tette szükségessé a többi államoknál flottájuk rendkívüli megnagyobbítását? Tengerentuli koloniák szerzésének, megtartásának és megvédésének kérdései és feladatai, egy új fogyasztási piacokra szoruló fejlett iparnak, a tultengő és az ország határain kívül is érvényesülés lehetőségét kereső gazdasági erőknél érdekei. Sem iparunk nem eléggé fejlett, sem kereskedelmünk vállalkozási szellemünk nem eléggé kiképezett arra, hogy számára tengerentuli fogyasztási piacokat vagy működési tereket kelljen keresnünk. Igazán csak a szomszédaink indokolatlan utánzása lehetne, ha mi hasontermészetű vállalkozásokba bocsátkoznánk, hadihajók támogatására szoruló új irányu kereskedelmi politikát akarnak folytatni akkor, midőn a természetes érdekszféránkba tartozó, geográfiailag is hozzánk legközelebb fekvő fogyasztási piacokat sem bírjuk a nemzetközi versenyben termelésünk számára meghonosítani és megvédeni.

Ezen szempontokat tehát haditengerészetünk alakulásánál teljesen figyelmen kívül kell hagynunk és a tengerészeti költségvetés keretében az ilyen természetű feladatok teljesíthetése céljából hadihajó-építkezéseket vagy költségeket megszavazni hajlandó nem volnék.

Mi haditengerészetünk alakulásánál és fejlesztésénél anyagi teljesítőképességünk és financiális helyzetünk döntő kefolyását nem mellőzhetjük.

Thoroczkay Miklós gróf Rózenberg Gyula véleményét pártolja.

Ugron Gábor a tengerészet teljes programját kéri. Magyarországnak semmi érdeke nincs a tengerészet fejlesztésében kereskedelmi szempontból sem, mert kereskedelmünk elvesztette expansivitását. A tengerészetben sehol nincs kitértetve a dualizmus. Sem királyunk sem királyné névére nincs elnevezve egyetlen hajó sem, de igen a császár és császárné névére. A tengerészet szükségleteit legnagyobb részt Ausztriában szerzi. A magyar borokat kitiltották a tengerészeti fogyasztásból, a lobogónk czimerünk meg osztrák.

Bolgár Ferencz megszavazza a költségvetést.

László Elemér sorhajóhadnagy védi a tengerészetet. Magyarországon kevés tengerészeti intézmény fekszik s azért lehetetlen a szükségletek nagyobb arányu beszerzése.

Szell Kálmán miniszterelnök azt feleli az Ugron vádjaira, hogy a tengerészet hadi lobogója még Mária Terézia idejéből való: vörös, fehér, vörös, a mi a régi Babenberg ház színe.

Ugron Gábor erre azt feleli, hogy Mária Terézia idejében csak osztrák tengerészet volt, de ma osztrák-magyar van.

A költségvetést ezután megszavazták.

A külügyi bizottság jelentése került ezután tárgyalásra, melynek folyamán **Holló** Lajos a **hármasszövetség ellen** támadott és 6 javaslatban követeli, hogy a külügyi diplomáciai és konzuli épületeken magyar lobogó legyen s a magyar czimer és felírás egyenrangú elhelyezését s magyar nyelvet követel a konzuli hivataloknál és azt, hogy külföldön a magyarokat mint magyarokat külön írják össze.

Papp Géza védi a hármasszövetséget, de a konzulátusoknál paritást követel.

Zichy Jenő gróf kéri, hogy nem talál-e pártolást a külügyi kormányánál a Vatikán ellenes magyar és újabb az osztrák Los von Rom mozgalom?

Széchenyi Miklós gróf külügyi első osztályfőnök kijelenti, hogy elég, ha a konzulátusoknál magyarul tudó egyén is van.

Papp Géza: Dehogyan elég!

Kállay Béni **Holló** Lajosnak azt feleli, hogy a hármasszövetség-ellenes nézetében az országban egyedül áll s nem áll egyáltalán, hogy Ausztria és Magyarország a szövetségesek érdekeit szolgálja. **Zichy** Jánosnak azt feleli, hogy a diplomáciában semmiféle agresszív politikát nem felytat a Vatikán ellen.

A vitát elhalasztották.

Az angol-bur háború.

Washington, január 10. A szenátusba Hale szenátor határozati javaslatot nyújtott be, amely felvilágosítást kér a külügyminiszteriumtól arra nézve, hogy mi történt az angolok által a Nelagoa-öbölben lefoglalt amerikai áruk dolgában. A határozati javaslat kimondja, hogy idegen tulajdont jogtalan módon lefoglaltak. **Platt** szenátor ellenzi a határozati javaslat második részét. Hale azt válaszolja, hogy a határozati javaslat rendkívül nagy fontosságú dologról szól. Hadd legyen tudomása Angliának az Amerikában uralkodó hangulatról. Miután még **Lodges** szenátor is a javaslat ellen beszélt, a szenátus elvetette a javaslatot.

London, január 10. (Reuter.) Hir szerint a koronaügyész szabályzatot dolgozott ki a hatóság számára a csempészaru dolgában való eljárásról. Adenbe még egy angol hadihajót küldenek ki.

Manchester, január 10. **Balfour**, a kincstár első lordja ma ismét beszédet mondott, a melyben tagadta, hogy a hadügyi hivatal a hadsereget olyan ágyukkal küldte a háboruba,

a melyek a hadsereget eleve is reménytelen helyzetbe juttatták. Nem akarja azt mondani, hogy az angol hadügyi tökéletes, de a gáncskodóknak nem szabad figyelmen kívül hagyniok azokat a rendkívüli katonai feladatokat, a melyek előtt a hadügyi hivatal állott. Ezek a feladatok össze sem hasonlíthatók azokkal, a melyeket a szárazföldi hadsereg főszállásainak és törzskarainak meg kellett oldaniok. Ez volt az első eset a történelemben, hogy Angliának kizárólag lovas ellenséggel kellett harcolnia. — Igaz, hogy Anglia ezt a háborút nem kezdte meg annyi lovas katonasággal, a mennyije a háboru befejezése előtt lesz: de ha a hadügyi hivatal ebben a tekintetben tévedett, ez a tévedés olyan általánosan volt elterjedve, hogy nem terhelheti lényegesen a miniszteriumot. Jövőre szükségesnek fogják látni, hogy azokat az ágyukat, a melyek nem oly mozgékonyak, mint a lovas vagy tábori tüzérség ágyui, a hadifelszerelés rendes részévé tegyék.

London, január 10. **Buller** tábornoknak egy tegnapi hivatalos távirata jelenti, a frere táborból: Egy transzváli távirat a búrokhoz az e hó 6-iki ladysmithi csatában szenvedett veszteségét 4 halottra és 15 sebesültre teszi, holott a búrok maguk is beismerik, hogy hat leplezett ütégnek megsemmisítő tüzelését kellett kiállaniok és minden ponton vereséget szenvedtek. Belsőültek bizonyítják, hogy egyetlen egy búr kommandó 150 halottat vesztett, sebesülteik pedig kocsiszámra voltak. Legnagyobb volt az oranjei búrok vesztesége, a kiket a transzváli búrok a legveszedelmesebb pontokra állítottak.

Fokváros, január 10. **Roberts lord altábornagy és Kitchener lord tegnap este ideérkeztek.**

Igazságszolgáltatás.

A törvényszékről. A helybeli törvényszék büntető osztályán már megkezdődött ismét a nagy munka, amit félbeszakítottak az ünnepek. Most ismét nap-nap után van büntető tárgyalás, sőt gyakran egy nap két tanács is működik. Ez a sok munka valószínűleg még eltart május végéig, amikor az összes restantia fel lesz dolgozva s akkor aztán sokkal kényelmesebb dolga lesz a büntető osztálynak.

E hónap végén valószínűleg már megkezdődnek az esküdtzéki tárgyalások is, amennyiben már több befejezett vizsgálat van, amely az új törvény értelmében lett lefolytatva s így az már az esküdtzék előtt lesz letárgyalva.

A büntető tárgyalásokon most **Millie** Gyula, **Fassie** Pál, **Móré** Pál és **Bige** Gyula, kir. törvényszéki bírák elnökölnék, míg **Nagy** József bíró hosszabb szabadságon van.

Bige Gyula kir. törvényszéki elnök tegnap elnökölt először. Az ő működése elé mindenki nagy érdeklődéssel nézett, amennyiben **Bige** éveken keresztül mint vizsgáló bíró működött s ezen állásbani működéséről mindenféle csak elismeréssel beszélnek.

A tegnapi tárgyalás aztán megmutatta, hogy **Bige** ezen új állását is ép oly kiválóan fogja betölteni, mint az előbbent, mindenkit meglepett az a jártasság, könnyedség, tapintatosság és higgadtság, amivel tárgyalt. Szóval a törvényszék kiváló erőt nyert benne.

A szabadságon lévő **Nagy** József bíró helyett most **Fassie** Pál törvényszéki bíró elnököl.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: **Urbán** Adolf.

- 4302 Mátvás Tógyer közokirathamítás.
- 4212 Csizmás Tódor lopás.
- 4361 Firezár Miklós becsületsértés.
- 4362 Domokos Onuczne becsületsértés.
- 4410 Zsarka György testisértés.
- 4434 Lang Vilmos becsületsértés.
- 4996 Tomucza Tógyer rágalmasz.
- 4363 Essig József becsületsértés.
- 4543 Szerető Lajos lopás.
- 4544 Vasas János becsületsértés.
- 4602 Iszpász Anyiska jogtalan elsajátítás.
- 4600 Gerhat Erzsébet rágalmasz.

Előadó: **Harmathy** Károly.

- 4099 Orbán Imre testisértés.
- 4100 Nagy Dániel testisértés.
- 4192 Mendelovits Zsigmond szerencsejáték.
- 4223 Pintyuczka János testisértés.
- 4244 Vasadi Sándor becsületsértés.
- 4252 Ifj. Szécsi András becsületsértés.
- 4387 Diószegi Péter becsületsértés.
- 4395 Szécsi András becsületsértés.
- 4386 Sz. Nagy Ferencz testisértés.
- 4425 Rulkay Kálmán és t. testisértés.

Előadó: **Dr. Marienescu** Athanas.

- 2804 Papp Julianna — Rác András.
- 2805 Ilyés Mária — Popa Tyódor.
- 2806 Farkas András — Szabó Zsuzsanna.
- 2807 Faur Gábor — Vancsa Anna.
- 2849 Demján Julianna — Bodó Sándor.
- 3657 Lehóczky Ágoston — Szegszárdi Róza.
- 3722 Ifj. Sárkány András — Czintoczky Anna.

Előadó: **Bócz** Géza.

- 2303 Nagy János — Komlósi Lajos.
- 2316 Gules Iláné — Argyelán Györgyné.
- 2400 Sárközi András és társa — özv. Sárközi Andrásné.
- 2673 Turay András és neje — Szelle József és társa.
- 3681 Dr. Thury Kálmán — dr. Fássy Lajos.
- 3750 Pipis János hagyatéki ügye.
- 3386 Vajda Anna hagyatéki ügye.
- 3450 Kóji József hagyatéki ügye.
- 3459 Baranyi Imréné hagyatéki ügye.

Előadó: **Dr. Járossy** Károly.

- 3550 Steiner János — Móricz Pálné.
- 3699 Steiner János — Móricz Pálné.
- 3598 Jankó József — Békésbámfalvai takarékpénztár.
- 3643 Decsey József — Máltás F.
- 3653 Viktória takarékpénztár — dr. Szondy György.
- 3381 Osztrics János — Solymosy Lajos.
- 3413 Bauer György — Milkó Vilmos.
- 3414 Gorzó György — Milos György.
- 3415 Hirschmann és Barta — Engstein Jakab.
- 3424 Andrányi Kálmán utóda — Schwerner Károly.

Előadó: **Dobosfy** Alajos.

- 2556 Özv. Kincses Bériné — Özv. Hatvani Györgyné.
- 2560 Zsule Ilie — Bud Onuczne.
- 2576 Nagyvárad polgári takarékpénztár — Pap György.
- 2769 Atzél Péter — Br. Solymosy László.
- 3427 Atzél Péter — Br. Solymosy László.
- 3609 Kurtyin Miklós — Demeter Tógyer.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTÁR:

- Jan. 13. A kereskedelmi csarnok hangversenye.
- Jan. 13. Középkolák táncestélye.
- Jan. 17. Kereskedő ifjak táncestélye.
- Jan. 18. Jogász-bál a kereskedelmi csarnokban.
- Jan. 22. A nőegylet tea-estélye a Zöldfában.
- Jan. 27. Tiszti estély.
- Jan. 29. Kereskedő ifjak táncestélye.
- Febr. 3. A katolikus kör táncestélye a kereskedelmi csarnokban.
- Febr. 17. A nőegylet kalikó bálja.
- Febr. 24. Tiszti estély.
- Febr. 27. A jogászok táncestélye a kereskedelmi csarnokban.

2000 koronát nyert: 24986 23613. 1000 koronát nyert 25015 47875 69920 93443 96523. 500 koronát nyert: 1547 5050 2864 15271 18619 31574 38910 66240 73475 74325 74625 75778 79874 85339 95964.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. jan. hó 9-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.20—13.40. Kétszeres buza 11.—10.40. Rozs 10.80—10.—. Arpa 10.60—10.—. Zab 9.60.—8.80. Tengeri: 9.20.—8.60. Borsó 30.—. Lencse 34.—. Bab 12.60. Köleskása 24.—. Burgonya 4.70. 100 kiló lángliszt 27.—. zsemlyeliszt 26.—. fehérkenyér liszt 25.—, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 4.20, szalma 1.—. Szalonna 90.—, 6 kiló zsup-szalma —12. 150 dkg alom-szalma —06. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70 100 kiló marhahus 96.—, öntött gyertya 92.—. Lámpaolaj 88.—. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —80. Pálinka —64. Szilva-pálinka 1.70. Szesz 1.90. 1 mm. kősó 21.40, nyers fagyú 46.—. olvaszt. fagyú 64.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —, magyar gyapju —, Egy hektoliter ó-bor 66.—, új bor 46.—, mész 2.40, kemény faszén 3.40, puha faszén 3.—, kendermag 20.—, köles —, repce —, dió 40.—, mogyoró —, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —20, szalonna 1.12, sertéshus 96, juh-hus 68, veres hagyma 16, fog-hagyma 50, bors 2.—, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —, 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1899. évi január hó 9-ről. Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 80 hltr, rozs 160 hltr, árpa 70 hltr, zab 120 hltr, tengeri 320 hltr, burgonya 350 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 160 drb, félhizott 200, sovány 135, süldő 370, malac: 460, hizott marha 12, jármás ökör 300 fejős tehén 235, borju 210, bivaly 9, juh és kecske —, ló 422.

Marha ártáblázat 1899. január 9-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 600—660, egy pár másodrendű jármás ökör 480—560, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—460, 1 drb fejős tehén 90—230, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—196, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—152, 1 drb. veres borju 22—38, 1 drb. fél éves borju 32—42, 1 drb egy éves borju 46—64, két éves

borju 64—128. 1 drb hizott sertés 70—114, 1 pár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés 40—48, 1 pár két éves sertés 70—114. 1 drb igás ló 100—180, 1 pár ökörbőr 34—44, 1 pár tehénbőr 24—32. 1 pár bojubőr 10—16, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 11.

Az irányzat csendes.	
Osztrák hitel	873.50
Magyar hitel	372.—
Allamvasut	321.75
Rimamurányi	836.25
Magyar jelzálog	226.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, január 11.

Gabona. Gyenge.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.71
Uj tengeri	4.92
Rozs okt.	6.38
Zab okt.	5.02
Káposzta, repce, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. január 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	97.75
Magyar koronajárdék	94.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 ¹ / ₁₀ %	100.—
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 ¹ / ₁₀ %	99.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	93.75
Italméresi jog megváltási kötvény	99.—
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcson	160.25
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	137.25
Osztrák járdék papirban	98.75
Osztrák járdék ezüstben	98.60
Osztrák járdék aranyban	97.75
Osztrák korona járdék	99.—
Osztrák államsorsjegyek	136.50
Osztrák magyar bankrészevény	18.50
Magyar hitelbankrészevény	743.—
Osztrák hitelintézeti részevény	747.40
Párisi vista	96.15
20 frankos arany (Napoleond'or)	19.21
Németbirodalmi márka	118.20
London vista	242.40
20 márkás arany	23.62

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Meghívó.

A „Polgári takarékpénztár részvénytársaság”

az alapszabályok 12. §-a értelmében

1900-ik évi január hó 28-ik napján
d. e. 11 órakor

Nagyváradon, saját helyiségében (Kossuth Lajos-u. 4. sz.)

VI. évi rendes közgyűlését

fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12. és 25. §§-ainak figyelembe tartása mellett, azzal hivatnak meg, hogy a ker. törvény 198. §-a alapján a felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleget a közgyűlés elé terjesztendő igazgatósági jelentéssel együtt a közgyűlés 8 nappal megelőzőleg a részvénytársaság üzleti helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetik.

A közgyűlés tárgyai:

1. A zárszámadások és a mérleg előterjesztése és az igazgatóság s felügyelő-bizottság jelentése.

2. A nyereség felosztása iránti határozat és a kifizetés idejének megállapítása.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat.

4. Az igazgatóságnak a részvénytőke fel-emelésére vonatkozó indítványa.

5. Az alapszabályok 26. §-a értelmében 5 igazgatósági tagnak 3 évre leendő megválasztása

6. A kisorsolt 8 rendes és 3 pót-választmányi tagnak 3—3 évre leendő megválasztása.

7. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1900. január hó 11.

Az igazgatóság.

Jegyzet:

Az alapszabályok 13. §-a:

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a társaságnál legalább 1 hó előtt saját nevére irt részvényét, vagy részvényeit szelvényekkel együtt a takarékpénztár pénztárába letenni, hol az öt megillető szavazat-számot előtűntető tértívénnyel látatják el, mely egyszersmind a szavazásra igazoló jegyül szolgál.

Legtiszább
Legjobb
Legolcsóbb

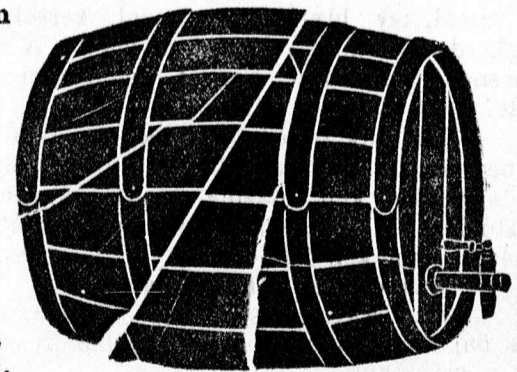
BOROK

Magyar
Hamisítatlan
Hegyi

CZEGLÉDY SÁNDORNÁL

„Zöldfa”-szálloda, Nagyvárad,

Kényelmes szobák, modern étterem, kávéház.

56 literen felül a dónélkül.

Olcsó árak!

56 literen felül adónélkül.

ÁR J E G Y Z É K:

Saját termésű hegyi ujbór literje kicsinyben	—	frt 36 kr.	nagyban	—	frt 32 kr.
1885. Nagyváradai fehér	—	frt 40 kr.	—	frt 36 kr.	—
1886. Érmelléki fehér	—	frt 50 kr.	—	frt 46 kr.	—
1886. Erdélyi fehér	—	frt 40 kr.	—	frt 32 kr.	—
1885. Ménesi veres	—	frt 60 kr.	7/10 palack	—	frt 50 kr.
1886. Sashegyi veres	—	frt 50 kr.	—	frt 40 kr.	—
1885. Diószegi bakar	—	1 frt — kr.	—	frt 80 kr.	—
1886. Erdélyi rizling	—	1 frt — kr.	—	frt 80 kr.	—
1880. Szomorodni	—	2 frt — kr.	—	frt 50 kr.	—

Kétéves gyökeres, legfinomabb különféle faju szőlővesszők kaphatók

Allandó előfizetők étkezésre elfogadtatnak.

szőlővesszők kaphatók